

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 148/2013-18

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 8. marca 2013 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. Ľ. S., I., zastúpeného advokátom JUDr. A. E., N., ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Nitra v konaní vedenom pod sp. zn. 23 Cb/236/2009 a jeho rozsudkom z 18. októbra 2010, postupom Krajského súdu v Nitre v konaní vedenom pod sp. zn. 15 Cob/29/2011 a jeho rozsudkom z 13. apríla 2011 a prípisom Krajskej prokuratúry v N. č. k. Kc 54/11-5 z 24. júna 2011, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. Ľ. S. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 7. septembra 2012 doručená sťažnosť Ing. Ľ. S., I. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. A. E., N., ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1

Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Nitra (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 23 Cb/236/2009 a jeho rozsudkom z 18. októbra 2010, postupom Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 15 Cob/29/2011 a jeho rozsudkom z 13. apríla 2011 a prípisom Krajskej prokuratúry v N. (ďalej len „krajská prokuratúra“) č. k. Kc 54/11-5 z 24. júna 2011.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ podal 13. novembra 2009 okresnému súdu návrh na určenie neplatnosti uznesenia členskej schôdze Poľnohospodárskeho družstva I. (ďalej len „PD I.“) z 13. októbra 2009 a tento následne rozšíril tak, že sa domáhal aj určenia neplatnosti uznesenia PD I. zo schôdze konanej 22. apríla 2010.

O tomto návrhu rozhodol okresný súd rozsudkom č. k. 23 Cb/236/2009-304 z 18. októbra 2010 tak, že ho zamietol. Proti tomuto rozsudku podal sťažovateľ odvolanie. Krajský súd o odvolaní sťažovateľa rozhodol rozsudkom č. k. 15 Cob/29/2011-363 z 13. apríla 2011 tak, že rozsudok okresného súdu potvrdil.

Sťažovateľ následne podal podnet generálnemu prokurátorovi Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) z 21. apríla 2011 na podanie mimoriadneho dovolania proti rozsudku krajského súdu z 13. apríla 2011. Predmetný podnet vybavila krajská prokuratúra prípisom č. k. Kc 54/11-5 z 24. júna 2011 tak, že podnet odložila.

Proti prípisu krajskej prokuratúry sťažovateľ podal Generálnej prokuratúre Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“) podanie označené ako „Sťažnosť“, ktoré generálna prokuratúra posúdila ako opakovaný podnet podľa § 34 ods. 1 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prokuratúre“) a opakovaný podnet prípisom č. k. VI/2 Pz 759/11-8 zo 16. decembra 2011 odložila.

Sťažovateľ v sťažnosti ďalej uvádza:

„... poukazujem na nezákonnosť rozhodnutí v predmetnej veci neplatnosti členských schôdzí PD I. konaných 13. 10. 2009 a 22. 04. 2010, keď na členských schôdzach nebola prítomná nadpolovičná väčšina členov PD I. Ako dôkaz predkladám Uznesenie z členskej schôdze PD I. zo dňa 13. 10. 2009, a Zápisnicu zo zasadnutia Výročnej členskej schôdze konanej dňa 22. 04. 2010... PD ku dňu konania členskej schôdze malo 147 členov. Podľa evidencie vedenej PD členovia disponujú spolu 5 384 hlasmi. V skutočnosti sa na členskej schôdzi 13. 10. 2009 zúčastnilo 40 zo 147 členov a dňa 22. 04. 2010 sa zúčastnilo 36 členov zo 140 členov. Nebola splnená podmienka na prítomnosť nadpolovičnej väčšiny členov, ako to vyžaduje ust. § 238 ods. 3 obch. zákonníka. Nenaplnenie uvedenej zákonnej podmienky pre platnosť členskej schôdze je vážnym nedostatkom a preto nie je možné uznesenia takýchto schôdzí považovať za platné. V uvedenom pochybila i mandátová komisia, ktorá uviedla členov PD I. do omylu, keď prehlásila členskú schôdzu za uznášaniaschopnú a nepostupovala podľa § 239 ods. 8 Obch. zák. a nezvolala náhradnú členskú schôdzu. Zároveň ako predseda predstavenstva PD I. som nezvolal zasadnutie predstavenstva PD a ani mi nebolo známe, že niekto zvolal predstavenstvo PD. Bol mi však doručený doklad predstavenstva PD o odvolaní mojej osoby z funkcie predsedu družstva a predsedu predstavenstva družstva I. Uvedený doklad nemá žiadne právne náležitosti rozhodnutia orgánu... Zároveň poukazujem na to, že predstavenstvo bolo zvolané v rozpore s § 243 ods. 6 Obch. zákonníka. ...

Neexistencia hlasovacích práv členov družstva spoločnosti T. a. s. so sídlom K. a Ing. M. B., bytom P., resp. neexistenciu hlasovacích práv v takom množstve, v akom ich deklarovali a s akými hlasovali na členských schôdzach dňa 13. 10. 2009 a 22. 04. 2010. Ing. B. a T. a. s. neboli oprávnené osoby v zmysle § 14 zákona 42/1992 Zb. o úprave majetkových vzťahov a vypořádání majetkových nárokov v družstvách v znení neskorších predpisov. Z dôvodu, že nenaplnili podmienky, aby sa stali oprávnenými osobami...

... je potrebné uviesť, že žalobca sa žalobou v tomto konaní domáhal určenia neplatnosti uznesení členských schôdzí žalovaného zo dňa 13. 10. 2009 a zo dňa 22. 04. 2010, pričom poukazoval na dva dôvody neplatnosti týchto uznesení, a to:

- *neexistencia hlasovacích práv členov žalovaného - spoločnosti T. a. s. a Ing. M. B. v rozsahu v akom hlasovali na členských schôdzach, na ktorých bolo prijaté napadnuté uznesenie,*

- *porušenie ust. § 238 ods. 3 Obchodného zákonníka, a to neprítomnosť nadpolovičnej väčšiny členov na členskej schôdzi, t. j. neuznášania sa schopnosť členských schôdzi, na ktorých boli prijaté napadnuté uznesenia.*“

Sťažovateľ ďalej v sťažnosti uvádza podrobnejšiu právnu argumentáciu, na základe ktorej sa domnieva, že uznesenia PD I. prijaté na členských schôdzach 13. októbra 2009 a 22. apríla 2010 sú neplatné.

V súvislosti s namietanými rozsudkami okresného súdu a krajského súdu sťažovateľ uvádza:

„Mám za to, že vyvodené závery vyššie uvedených rozhodnutí všeobecných súdov boli zjavne neodôvodnené a arbitrárne, a tak sú z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň majú za následok porušenie môjho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd.“

Na základe týchto skutočností sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„... Okresný súd Nitra v konaní vedenom pod spis. zn. 23Cb/236/2009 rozsudkom zo dňa 18. 10. 2010 porušil základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 36 ods. 1 listiny základných práv a slobôd a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

... Krajský súd v Nitre v konaní vedenom pod sp. zn. 15 Cob/29/2011, ako aj rozsudkom 15Cob/29/2011 zo dňa 13. 4. 2011, porušil základné právo sťažovateľa... podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, základného práva... podľa čl. 36 ods. 1 listiny... a právo... podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

... Rozsudok Krajského súdu v Nitre sp. zn. 15Cob/29/2011 zo dňa 13. 4. 2011 sa zrušuje a vec sa vracia na ďalšie konanie.

... Rozhodnutie Krajskej prokuratúry v N., sp. zn. Kc 54/11-5 sa zrušuje z dôvodu, že boli naplnené zákonné podmienky pre podanie mimoriadneho dovolania, predmetné rozhodnutie sa zrušuje a generálna prokuratúra SR je povinná predmetnú vec opätovne prejednať v súlade s nálezom ústavného súdu a podať mimoriadne dovolanie na Najvyšší súd SR...

... Sťažovateľovi sa priznáva náhrada trov právneho zastúpenia vo výške 323,50 EUR s DPH, ktoré sú Krajský súd v Nitre a Generálna prokuratúra SR povinní spoločne a nerozdielne vyplatiť advokátovi... na jeho účet... do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy

podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

II.1 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, podľa čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 23 Cb/236/2009 a jeho rozsudkom z 18. októbra 2010

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri zakladaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07).

Súčasťou stabilizovanej judikatúry ústavného súdu je aj právny názor, podľa ktorého princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu je ústavným príkazom pre každú osobu. Preto každý, kto namieta porušenie svojho základného práva, musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany a predtým, ako podá sťažnosť ústavnému súdu, požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorého kompetencia predchádza právomoci ústavného súdu (IV. ÚS 128/04). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným (všeobecným) súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

Zo sťažnosti je zrejmé, že sťažovateľ v tejto časti namieta porušenie označených práv postupom okresného súdu a jeho rozsudkom z 18. októbra 2010. Proti namietanému rozsudku okresného súdu podal sťažovateľ odvolanie podľa § 201 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), o ktorom rozhodol krajský súd rozsudkom č. k. 15 Cob/29/2011-363 z 13. apríla 2011 tak, že rozsudok okresného súdu potvrdil. Právomoc krajského súdu, ktorú uplatnil pri rozhodnutí o odvolaní sťažovateľa proti napadnutému rozsudku okresného súdu, vylučuje právomoc ústavného súdu.

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosť sťažovateľa v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku svojej právomoci.

II.2 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, podľa čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 15 Cob/29/2011 a jeho rozsudkom z 13. apríla 2011

Jednou zo základných podmienok prijatia sťažnosti na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Táto lehota je dvojmesačná a začína plynúť od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu, pričom pri opatrení alebo inom zásahu sa počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Nedodržanie tejto lehoty je dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako podanej oneskorene (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). V prípade podania sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty neumožňuje zákon o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť (pozri napr. IV. ÚS 14/03, I. ÚS 64/03, I. ÚS 188/03).

Sťažovateľ namieta porušenie označeného základného práva podľa ústavy a listiny a práva podľa dohovoru postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 15 Cob/29/2011 a jeho rozsudkom z 13. apríla 2011.

Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že namietaný rozsudok krajského súdu nadobudol právoplatnosť 13. apríla 2011, pričom sťažovateľ podal sťažnosť na poštovú prepravu 6. septembra 2012, t. j. zjavne po uplynutí lehoty ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde, čo zakladá dôvod na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu, že bola podaná oneskorene.

Nad rámec veci ústavný súd poukazuje na to, že zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ podal podnet generálnemu prokurátorovi na podanie mimoriadneho dovolania proti namietanému rozsudku krajského súdu ako odvolacieho súdu.

V tejto súvislosti ústavný súd uvádza, že z § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde použitím argumentu *a contrario* vyplýva, že sťažnosť je prípustná po vyčerpaní opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon na ochranu základných práv alebo slobôd účinne poskytuje sťažovateľovi a na použitie ktorých je tento oprávnený podľa osobitných predpisov. Opravným prostriedkom, ktorým je podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde podmienená prípustnosť sťažnosti, nemôže byť však každý v zákone predvídaný opravný prostriedok, ale iba taký, po podaní ktorého sa môžu reálne rozvinúť procesné vzťahy v príslušnom konaní, ktoré vedú k meritórnemu prerokovaniu a rozhodnutiu vo veci samej (m. m. II. ÚS 77/06, IV. ÚS 547/2012).

V súvislosti s posudzovaním otázky, či sťažnosť sťažovateľa, ktorou namieta porušenie svojich ústavou, listinou a dohovorom garantovaných práv napadnutým rozsudkom krajského súdu ako odvolacieho súdu, nebola podaná oneskorene, považoval ústavný súd za potrebné poukázať na svoj ustálený právny názor, podľa ktorého podnet na podanie mimoriadneho dovolania generálnemu prokurátorovi [podľa § 243e až § 243j OSP] nepovažuje za účinný a dostupný právny prostriedok nápravy, ktorého uplatnenie je predpokladom (podmienkou) podania sťažnosti ústavnému súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, a preto na jeho podanie z hľadiska plynutia lehoty na podanie sťažnosti ústavnému súdu nemožno prihliadať (m. m. I. ÚS 49/02, I. ÚS 134/03, IV. ÚS 200/05, IV. ÚS 355/2010 a iné).

II.3 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, podľa čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru prípisom krajskej prokuratúry č. k. Kc 54/11-5 z 24. júna 2011

Podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje predovšetkým vo viazanosti petitom návrhu na začatie konania, teda tou časťou sťažnosti (v konaní podľa čl. 127 ústavy), v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa od ústavného súdu domáha (§ 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde), čím zároveň vymedzí predmet konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Vzhľadom na uvedené môže ústavný súd rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý označil za porušovateľa svojich práv (m. m. IV. ÚS 415/09, IV. ÚS 355/09, II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05, IV. ÚS 66/2012).

V tejto súvislosti ústavný súd zdôrazňuje, že pri posudzovaní sťažnosti sťažovateľa vychádzal z uvedenej zásady viazanosti petitom návrhu na začatie konania (§ 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde), ako aj zo skutočnosti, že sťažovateľ je v tomto prípade zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom. Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je povinný pri výkone advokácie postupovať s odbornou starostlivosťou, dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom (napr. II. ÚS 117/05, IV. ÚS 267/08, IV. ÚS 213/2010). Vzhľadom na tieto skutočnosti ústavný súd prerokoval sťažnosť len v rozsahu namietaného porušenia tých práv, ktorých vyslovenia sa sťažovateľ domáha v návrhu na rozhodnutie, t. j. v petite sťažnosti.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorých je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Podľa § 34 ods. 1 zákona o prokuratúre podávateľ podnetu môže žiadať o preskúmanie zákonnosti vybavenia svojho podnetu opakovaným podnetom, ktorý vybaví nadriadený prokurátor (§ 54 ods. 2).

Z uvedeného vyplýva, že zákon o prokuratúre v danom prípade poskytoval sťažovateľovi prostriedok nápravy podať proti napadnutému prípisu krajskej prokuratúry opakovaný podnet, o ktorom bol oprávnený a povinný konať nadriadený prokurátor (§ 54 ods. 2 zákona o prokuratúre).

Z príloh, ktoré sťažovateľ predložil so sťažnosťou, vyplýva, že sťažovateľ podal generálnemu prokurátorovi podanie označené ako „*Sťažnosť*“ z 18. októbra 2011, ktoré smeruje proti „*rozhodnutiu Krajskej prokuratúry v N. č. k. KC 54/11-5*“. Generálna prokuratúra v prípise č. k. VI/2 Pz 759/11-8 zo 16. decembra 2011 vyhodnotila uvedené podanie sťažovateľa ako opakovaný podnet, preskúmala predmetnú vec a opakovaný podnet sťažovateľa odložila.

Ústavný súd konštatuje, že návrh petitu, ktorý je obsahom sťažnosti doručenej ústavnému súdu 7. septembra 2012, smeruje proti prípisu krajskej prokuratúry č. k. Kc 54/11-5 z 24. júna 2011, nesmeruje však proti postupu, resp. záveru generálnej prokuratúry, ktorá preskúmavala prípis krajskej prokuratúry č. k. Kc 54/11-5 z 24. júna 2011, pritom len jej závery by prípadne mohli byť vzhľadom na požiadavky vyplývajúce z § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde v spojení s § 54 ods. 2 zákona o prokuratúre predmetom preskúmania v konaní pred ústavným súdom.

Ústavný súd vzhľadom na uvedené túto časť sťažnosti sťažovateľa odmietol pri jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako neprípustnú.

Po odmietnutí sťažnosti bolo už bez právneho významu rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. marca 2013